

Kommunal og regionaldepartementet
Pb 8112 Dep

0032 Oslo

Att: Høringssvar sak 13/1969

Høringssvar på forslag om lovfesting av medvirkningsorgan for ungdom

Ungorg vil innledningsvis takke for departementets initiativ til å lovfeste medvirkningsorgan for ungdom og for muligheten til å uttale oss i denne forbindelse. UngOrg (Barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo) er en paraplyorganisasjon for over 50 barne- og ungdomsorganisasjoner i Oslo. UngOrg driver dessuten sekretariatet for Sentralt Ungdomsråd i Oslo (SUR), samt satsingen Ung Medbestemmelse, som blant annet innebærer at vi arrangerer Ungdommens Bystyremøte (UBM) i Oslo.

Barnekonvensjonens artikkel 12 stadfester barn og unges rett til å få si sin mening og bli hørt. Ungdom representerer en viktig gruppe med andre perspektiver enn den øvrige befolkningen. Derfor er det en verdi i seg selv at ungdom har innflytelse på politikktutforming, særlig når det gjelder saker som angår ungdom direkte. Det er spesielt viktig at de under 18, som ikke har mulighet for å øve politisk innflytelse gjennom stemmeretten, blir hørt. UngOrg stiller seg derfor positiv til lovfesting av medvirkningsorgan for ungdom.

Medbestemmelse

UngOrg mener at en formalisering av ungdommers rett til å si sin mening og bli hørt, vil gi et viktig signal til alle landets kommuner og fylkeskommuner om at ungdom skal ha reell innflytelse i politiske prosesser som angår deres hverdag. Med dagens ordning bestemmer hver enkelt kommune selv om det er ønskelig med et medvirkningsorgan, og hvordan et slikt organ eventuelt skal organiseres. Dette fører til store lokale variasjoner for ungdommers faktiske medvirkning og innflytelse.

En av måtene å sikre at barn og unge blir lyttet til i Oslo er gjennom ungdomsråd. UngOrg mener at ungdomsråd er en god måte å sikre reell ungdomsmedvirkning på, men dette avhenger samtidig av at det gis klare retningslinjer som sikrer retten til innflytelse. Det hjelper lite at ungdomsrådene bare eksisterer, uten at de har noen innvirkning på utformingen av politikken.

Ungdomsråd som innflytelsesorganer

I dag fungerer rådene hovedsakelig som høringsorgan for kommunen. UngOrg stiller seg

positive til at ungdomsrådene fortsatt skal være et høringsorgan som kommune kan henvende seg til i aktuelle saker som angår ungdom, men vi mener samtidig at rådene skal kunne ha mulighet til å uttale seg i alle saker de selv mener er relevante.

Det viktigste er at ungdomsrådene selv skal kunne initiere saker. Vi tror at dette kan gjøre kommunepolitikerne bevisste på utfordringer som ungdom er opptatt av. Det er viktig at ungdomsrådene også gis tilgang til å uttale seg i saker initiert av ungdommene selv. Ungdomsråds-modellen som eksisterer i Oslo fungerer godt og vi tror at det kan være interessant å ta den i betraktning, selv om vi har forståelse for at det naturligvis vil være behov for lokale tilpasninger ved lovfesting.

I Oslo benyttes en to nivå-modell, hvor 1) ungdommer fra hele Oslo samles årlig til Ungdommens Bystyremøte (UBM) hvor de stemmer frem fem saker som gjennomgår politisk behandling, og 2) Sentralt ungdomsråd (SUR), bestående av to representanter fra hvert lokale ungdomsråd samt leder og nestleder valgt av UBM, som har ansvaret for kontinuerlig oppfølging av de fem sakene i tillegg til å være høringsorgan for Byrådet. Dette mener vi styrker mulighetene for ungdom i Oslo til selv å sette dagsorden.

Noen ungdomsråd har ansvar for utdeling av midler og priser. UngOrg mener dette i beste fall burde være en underordnet funksjon for rådene. Det viktigste er at rådene skal kunne initiere saker selv, dernest være et høringsorgan for kommunen, mens utdeling av priser og midler er av mindre betydning for å sikre ungdomsmedvirkning.

Demokratisk forankrede medvirkningsorganer

For at rådene skal være demokratiske og representative for dem de uttaler seg på vegne av, er det viktig med demokratisk forankrede valgordninger. Ungdomsrådernes legitimitet som ungdommenes stemme i kommunen, avhenger av at valgene til disse rådene skjer i demokratiske og ordnede former. UngOrg mener at denne demokratiske legitimiteten og forankringen betinges av at det er allment kjent at alle ungdommene i kommunen kan stille til valg, og stemme ved disse valgene. Vi vil fraråde ungdomsråd hvor medlemmene er oppnevnt eller hvor rådet i hovedsak rekrutteres ved selvsupplering.

Innenfor disse grunnprinsippene mener UngOrg at størrelsen og sammensetning av rådet bør avgjøres lokalt slik at man kan finne løsninger tilpasset den enkelte kommunes behov. Skolene, fritidsklubbene og barne- og ungdomsorganisasjonene er naturlige rekruteringsarenaer. Valgordninger som f.eks urnevalg eller valgallmøter (gjærne i tilknytning

til UBM eller tilsvarende) kan være et alternativ, så lenge ordningen ivaretar det grunnleggende prinsippet om at alle ungdommer i kommunen skal kunne stille til valg og direkte eller indirekte påvirke valget.

Selv om vi ser behovet for lokale tilpasninger, mener UngOrg at dette grunnprinsippet for valgordningene skal være gjeldene for hele landet.

Ungdomsrådene bør være aldersbetinget. Ungdomsrådene skal fungere som talerør for de unge som ikke har nådd stemmerettslig alder. Det er dermed underforstått at rådsmedlemmene kan sitte i ungdomsrådet til og med det året de fyller 18 år. De som har fylt 18 år bør derfor ikke kunne stille til valg. Vi ser det imidlertid som uproblematisk at en representant fyller 18 i valgåret og blir sittende ut valgperioden.

Ungdomsråd på andre forvaltningsnivå

UngOrg mener at det er behov for ungdomsråd på alle forvaltningsnivå. Det er ikke kun på det kommunale nivået at ungdommers stemmer bør bli hørt. Det er også viktig at ungdom er med på å influere politikken på det fylkeskommunale og nasjonale nivået der saker som påvirker ungdommer flest utarbeides. På det fylkeskommunale nivået kan man trekke frem modellen som benyttes i Oslo som et godt alternativ. Her velges to representanter, en fast og en vara, fra hvert lokale råd som skal sitte i det sentrale rådet. Denne modellen kan være overførbart til fylkeskommunene.

Vi mener også det er viktig at ungdommer får en nasjonal arena hvor saker som opptar ungdom blir diskutert. Det er svært vanlig at ungdommer på bl.a. UBM ønsker å ta opp saker som avgjøres nasjonalt, og det er behov for en kanal hvor disse ungdommene kan spille inn sine ønsker. Det er viktig at en nasjonal medvirkningsarena gir ungdommene reel påvirkningsmulighet. Det nasjonale organet bør baseres på at representantene fra de forskjellige fylkeskommunale ungdomsrådene velger representanter til å sitte det nasjonale ungdomsrådet.

Oppfølging av rådet

For at rådene skal fungere på en optimal og stabil måte er det viktig med god oppfølging utenfra. Rådene har behov for ressurspersoner som har tid til administrativt arbeid, veiledning og tilrettelegging. Å være representant i et ungdomsråd skal ikke være en belastning for ungdommene, slik at det går utover annet som for eksempel skolearbeid. UngOrg mener at alle ungdomsråd har behov for en sekretær som letter arbeidet for ungdommene. I Oslo har Sentralt Ungdomsråd (SUR), som tilsvarer det fylkeskommunale nivået, en sekretær ansatt av UngOrg i en 40% stilling. Vi opplever at denne ressursen er

svært knapp, og at denne stillingsprosent med hensikt kan økes. UngOrg mener det også er en fordel at sekretæren er tilknyttet et sekretariat uavhengig av kommunen.

For ungdom i ungdomsskolealder, vil UngOrg påpeke at fravær fra skolen i forbindelse med politisk arbeid, medvirkningsarbeid og øvrig organisasjonsarbeid ofte gir eleven fravær som

føres på vitnemålet. Dette er til hinder for ungdoms rett til deltakelse. UngOrg ønsker at også elever i ungdomsskolen gis mulighet til å være borte fra undervisningen for å delta i slike aktiviteter på samme måte som elever i videregående skole har det i hehold til forskrift til Opplæringsloven §3-47.

Med vennlig hilsen

UngOrg

Magnar Grønvik Müller

Styreleder